

ADMINISTRASJON - BRAGERNES
Engene 1
3015 DRAMMEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Strømme, 22003654

Tilbakemelding på egenkontrollrapporter for avløpssektoren for rapporteringsåret 2025 - Drammen kommune

Drammen kommune har alvorlig avvik fra sekundærrensekravet ved Mjøndalen avløpsrenseanlegg i rapporteringsåret 2025. Mjøndalen avløpsrenseanlegg har også avvik fra renskravet for fosfor.

Rapporteringen viser at kommunen har tilknyttet ytterligere abonnenter til Mjøndalen avløpsrenseanlegg i løpet av 2025. Vi har ved flere anledninger påpekt at så lenge Mjøndalen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på forurensningsloven. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for gjentatte påpekninger av at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik.

Drammen kommune har avvik for Bokerøya avløpsrenseanlegg for manglende tillatelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 14.

Vi tar egenkontrollrapportene og årsrapportene til etterretning.

Kommunen skal betale et gebyr på 21 200 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporterings skjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapportene for Drammen kommune sitt avløpsnett og Muusøya, Solumstrand, Mjøndalen og Bokerøya avløpsrenseanlegg.

Avløpsnettet til Solumstrand

Drammen kommune har rapportert at 54 657 innbyggere og 46 fritidsboliger er tilknyttet Drammen kommune sitt avløpsnett til Solumstrand avløpsrenseanlegg i 2025. Dette er en økning i antall

tilknyttede siden sist rapporteringsår, da dere rapporterte om 54 447 innbyggere tilknyttet avløpsnettet. Dere oppgir at 212 nye abonnenter har blitt tilknyttet i rapporteringsåret.

I Altinn rapporterer dere at det er installert 66 nødoverløp og 37 regnvannsoverløp på dette avløpsnettet.

Dere har i skjema for årsrapportering beregnet at 437 771 m³ og 214,5 kg fosfor gikk i overløp fra avløpsnettet i 2025. Dette stemmer ikke overens med rapporterte mengder per overløpspunkt i Altinn-rapporteringen. Der summerer vi at 698 307,7 m³ urensset avløpsvann og 342,01 kg fosfor har gått i overløp fra avløpsnettet i 2025. Rapporteringen må kvalitetssikres bedre til neste år slik at slike uoverensstemmelser unngås. Til sammenligning rapporterte dere om 615 628 m³ urensset avløpsvann og 312,5 kg fosfor i overløp sist rapporteringsår.

Statsforvalteren gjør oppmerksom på at det i nye tillatelser stilles krav til dokumentasjon av virkningsgrad for avløpsnettet, samt at utslipp på grunn av feil på avløpsnettet, stans i pumpestasjoner og liknende ikke skal redusere virkningsgraden i avløpsnettet med mer enn 5 %, og deretter 3 % etter en viss tid. Videre stilles det krav til at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke skal være over 2 %.

I årets rapporteringsskjema har Statsforvalteren inkludert spørsmål om beregnet/estimert virkningsgrad og vannmengde sluppet ut via driftsoverløp. Det finnes per i dag ingen standard metode for å beregne virkningsgrad. Vi bruker derfor årets rapportering til å samle inn data for å få bedre oversikt over omfanget av overløpsutslipp og lekkasjer, samt vurdere om kommunene kan beregne virkningsgrad på en nyttig måte. Kravet til andel driftsoverløp skal bidra til å redusere bruk av overløp og stimulere til oppgradering av ledningsnett. I første omgang brukes også rapporteringen til å kartlegge hvor stor del av overløpene som er driftsoverløp i regionen. Siden dette er en innledende kartlegging, vil det ikke bli gitt avvik for eventuelle brudd på kravene i årets tilbakemelding. Det kan imidlertid bli aktuelt med strengere oppfølging i neste års rapportering.

Dere estimerer at virkningsgraden på avløpsnettet var 68,7 % i rapporteringsåret. Videre estimerer dere at 4,2 % av den totale tilførte vannmengden har blitt sluppet ut via driftsoverløp. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at det i nye tillatelser stilles krav til dokumentasjon av virkningsgrad for avløpsnettet, samt at utslipp på grunn av feil på avløpsnettet, stans i pumpestasjoner og liknende ikke skal redusere virkningsgraden i avløpsnettet med mer enn 5 %, og deretter 3 % etter en viss tid. Videre stilles det krav til at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke skal være over 2 %.

Avløpsnettet til Muusøya

Drammen kommune har rapportert at 18 955 innbyggere og ingen fritidsboliger er tilknyttet avløpsnettet til Muusøya avløpsrenseanlegg i 2025. Dette er en endring fra sist rapporteringsår, da dere rapporterte om 18 979 innbyggere og 5 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet. Dere har i skjemaet for årsrapportering ikke oppgitt antall nye abonnenter tilknyttet i rapporteringsåret, men kommenterer at det er «31 færre enn i 2024».

I Altinn har dere rapportert at det er installert 17 nødoverløp og 13 regnvannsoverløp på avløpsnettet tilknyttet Muusøya avløpsrenseanlegg.

Dere har i skjema for årsrapportering beregnet at 431 040 m³ urensset avløpsvann og 220,2 kg fosfor ble sluppet ut via overløp på avløpsnettets som fører til Muusøya avløpsrensseanlegg i 2025. Rapporterte overløpsmengder i skjemaet er tilnærmet likt som rapporterte mengder per overløpspunkt i Altinn-rapporteringen. Der summerer vi at 430 967,5 m³ urensset avløpsvann og 200 kg fosfor har gått i overløp fra avløpsnettets i 2025. Til sammenligning rapporterte dere om 52 089 m³ urensset avløpsvann og 25,52 kg fosfor i overløp sist rapporteringsår. Det er dermed skjedd en betydelig økning i mengden urensset avløpsvann i overløp på avløpsnettets til Muusøya avløpsrensseanlegg i 2025, sammenlignet med 2024.

Dere estimerer at virkningsgraden på avløpsnettets var 66,6 % i rapporteringsåret. Videre estimerer dere at 13,9 % av den totale tilførte vannmengden har blitt sluppet ut via driftsoverløp. Vi viser til informasjon om krav til virkningsgrad og driftsoverløp i nye tillatelser, samt om innledende kartlegging under «avløpsnettets til Solumstrand».

Avløpsnettets til Mjøndalen

Dere har rapportert at 24 427 innbyggere og 8 fritidsboliger er tilknyttet dette avløpsnettets i 2025. Antall innbyggere tilknyttet har økt med 218, da dere rapporterte om 24 209 innbyggere i 2024. Videre er antall rapporterte fritidsboliger redusert fra 27 stk. i 2024 til 8 stk. i 2025. Dere oppgir i skjemaet for årsrapportering at 199 nye abonnenter har blitt tilknyttet i rapporteringsåret.

Vi minner om at så lenge Mjøndalen avløpsrensseanlegg ikke drives i tråd med forurensningsregelverket og tillatelse, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrensseanlegget, regnet som forsettlig brudd på forurensningsregelverket. Det er også å regne som en økning i ulovlig forurensning. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for at vi tidligere har påpekt at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik. Dette ble også påpekt i vår tilbakemelding av 22.05.2024 på egenkontrollrapportene for 2023, og av 09.05.2025 for egenkontrollrapportene for 2024.

Dere har rapportert at det er 50 installerte nødoverløp og 4 installerte regnvannsoverløp på avløpsnettets tilknyttet Mjøndalen avløpsrensseanlegg.

Dere har i skjema for årsrapportering beregnet at 16 127,5 m³ urensset avløpsvann og 10,21 kg fosfor gikk i overløp fra avløpsnettets i 2025. Rapporterte overløpsmengder (m³) i skjemaet er tilnærmet likt som data rapportert gjennom Altinn. For antall kg fosfor er det uoverensstemmelser mellom data i Altinn og skjemaet for årsrapportering. I Altinn-rapporteringen summerer vi at 20,8 kg fosfor har gått i overløp fra avløpsnettets i 2025. Rapporteringen må kvalitetssikres bedre til neste år slik at slike uoverensstemmelser unngås. Til sammenligning rapporterte dere om 23 605 m³ urensset avløpsvann og 12,31 kg fosfor i overløp sist rapporteringsår.

Dere estimerer at virkningsgraden på avløpsnettets var 67,29 % i rapporteringsåret. Videre estimerer dere at 0 % av de totale tilførte vannmengder har blitt sluppet ut via driftsoverløp. Vi viser til informasjon om krav til virkningsgrad og driftsoverløp i nye tillatelser, samt om innledende kartlegging under «avløpsnettets til Solumstrand».

Avløpsnett til Bokerøya

Dere har rapportert at 7 738 innbyggere og 672 fritidsboliger er tilknyttet dette avløpsnettets i 2025.

Det er tilnærmet likt som dere har rapportert sist rapporteringsår, da det kun er 6 nye abonnenter som er tilknyttet i 2025.

Det er installert 29 nødoverløp og ingen regnvannsoverløp på dette avløpsnettet.

Dere har i skjema for årsrapportering beregnet at 15 614 m³ urensset avløpsvann og 10,6 kg fosfor gikk i overløp fra avløpsnettet til Bokerøya i 2025. Rapporterte overløpsmengder i skjemaet er tilnærmet likt som rapporterte mengder per overløpspunkt i Altinn-rapporteringen. Der summerer vi at 15 611,9 m³ urensset avløpsvann og 10,654 kg fosfor har gått i overløp fra avløpsnettet i 2025. Til sammenligning rapporterte dere om at 34 328 m³ urensset avløpsvann og 47,87 kg fosfor gikk i overløp fra dette avløpsnettet i 2024.

Dere estimerer at virkningsgraden på avløpsnettet var 59,25 % i rapporteringsåret. Dere kommenterer at dette gjelder for både avløpsnettet til Asker og Drammen kommune som føres til Bokerøya avløpsrenseanlegg, da dere ikke kan skille beregningsgrunnlaget. Videre estimerer dere at 0 % av de totale tilførte vannmengdene har blitt sluppet ut via driftsoverløp. Vi viser til informasjon om krav til virkningsgrad og driftsoverløp i nye tillatelser, samt om innledende kartlegging under «avløpsnettet til Solumstrand».

Solumstrand avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Solumstrand avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 10 031 000 m³ avløpsvann og at 128 739 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,27 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp er omtrent likt som forrige rapporteringsår (1,28 %).

Anleggets dimensjonerende kapasitet er oppgitt til å være 130 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2025 var 104 757 pe (BOF₅). Dette stemmer med vår utregning basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget.

Solumstrand avløpsrenseanlegg overholder rensekravet for total fosfor på 90 %, og klarer også maksutslippskravet på 4 450 kg fosfor per år. Beregnet gjennomsnittlig rensegrad for fosfor i 2025 var 96,52 %. Dere har beregnet at avløpsrenseanlegget slapp ut 932 kg fosfor i 2025.

Solumstrand avløpsrenseanlegg overholder sekundærrensekravet i 2025.

Muusøya avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Muusøya avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 3 085 000 m³ avløpsvann og at 11 757 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 0,38 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Til sammenligning gikk 0,21 % i overløp ved renseanlegget sist rapporteringsår.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er oppgitt å være 25 000 pe (BOF₅), da anlegget ble utvidet i 2022 etter oppstart av sekundærrensetrinn. Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2025 var 17 900 pe (BOF₅). Dette stemmer med vår utregning basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget.

Muusøya avløpsrenseanlegg overholder rensekravet for fosfor på 95 % i 2025. Anlegget har i 2025 hatt en beregnet gjennomsnittlig rensegrad på 96,47 %. Muusøya overholder også

maksutslippskravet for fosfor på 1 040 kg per år. I 2025 har dere beregnet at avløpsrenseanlegget slapp ut 295 kg fosfor.

Muusøya overholder sekundærrensekravet i 2025.

Mjøndalen avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Mjøndalen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 2 724 592 m³ avløpsvann og at 39 277 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,42 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget, mot 1,05 % i rapporteringsåret 2024.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er oppgitt å være 27 500 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2025 var 52 088 pe (BOF₅). Dette stemmer med vår utregning basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget. Dere kommenterer at maksuken i uke 12, basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ (12.03.2025), ikke var representativ for året, da prøvedøgnet hadde en «first flush» etter tørr periode. Alle andre prøveuker ga betydelig lavere pe-verdier, der nest høyeste døgnverdi for BOF₅ ga 21 619 pe (BOF₅).

Mjøndalen avløpsrenseanlegg klarer ikke rensekravet for total fosfor på 95 %, da beregnet gjennomsnittlig renseeffekt var 93,57 % i 2025. Dere kommenterer at det var en enkeltuke, uke 16, som preget årsresultatet for fosforrensning for Mjøndalen avløpsrenseanlegg. Denne uken stoppet skrapper i fellingsbassenget slik at en linje måtte tappes ned, samtidig som det var et stort lokalt styrtregn i Mjøndalen, noe som resulterte i dårlig renseresultat denne uken.

Anlegget klarer maksutslippskravet på 1 440 kg fosfor per år. Avløpsrenseanlegget slapp ut 692 kg fosfor i 2025.

Mjøndalen avløpsrenseanlegg klarer ikke sekundærrensekravet i 2025. Dette er et gjentakende alvorlig avvik. Analysene viser at 6 av 24 prøver for BOF₅ verken klarer renseeffektkravet på 70 % eller konsentrasjonskravet på maksimalt 25 mg O₂/l ved utslipp. Videre viser analysene at 3 av enkeltprøvene for BOF₅ overskrider konsentrasjonskravet med 100 %, samtidig som renseeffektkravet ikke overholdes (57 mg O₂/l og 59,29 % renseeffekt for BOF₅ i prøve datert 11.01.2025, 56 mg O₂/l og 68,89 % renseeffekt for BOF₅ i prøve datert 12.04.2025, og 63 mg O₂/l og 60,63 % renseeffekt for BOF₅ i prøve datert 10.06.2025). Slike overskridelser er å regne som et brudd på sekundærrensekravet i seg selv. Vi påpeker plikten kommunen har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14.

Dere oppgir i skjema for årsrapportering at dere har gjennomført forprosjektering for delstrøms sekundærrensetrinn ved avløpsrenseanlegget i 2025. Prosjekt for etablering av delstrøms sekundærrensetrinn ved Mjøndalen avløpsrenseanlegg er planlagt utført i 2026.

Bokerøya avløpsrenseanlegg

Bokerøya avløpsrenseanlegg er i dag omfattet av virkeområdet til forurensningsforskriften kapittel 14, da anlegget ligger innenfor Drammen tettbebyggelse. Drammen kommune mangler tillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 14 for Bokerøya avløpsrenseanlegg og avløpsnett. Kommunen har søkt Statsforvalteren om ny tillatelse på avløpssektoren, og har sendt opplysninger for Bokerøya avløpsrenseanlegg i egen søknad 29.01.2026. Søknad om tillatelse følges opp i egen sak, saksnummer 2023/46151.

Det er for 2025 rapportert at Bokerøya avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 615 432 m³ avløpsvann og at 8 014 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,29 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Til sammenligning gikk 0,08 % i overløp ved renseanlegget sist rapporteringsår.

Anleggets dimensjonerende kapasitet er oppgitt til å være 9 500 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2025 var 6 850 pe (BOF₅). Dette stemmer med vår utregning basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget.

Bokerøya avløpsrenseanlegg har i 2025 hatt en beregnet gjennomsnittlig rensegrad for fosfor på 90,31 %.

Resipientovervåking

Drammen kommune har krav i sin utslippstillatelse om å utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Dere oppgir at dere har gjennomført resipientovervåking i Drammensvassdraget i 2025 og at data er lagt inn i Vannmiljø.

Dere oppgir at vann- og avløpsetaten i Drammen kommune har en intern årsrapport for vassdragsovervåking for 44 bekker i Drammen i 2025. Det er i 2025 også foretatt resipientundersøkelser knyttet til prosjekt og søknad for nytt avløpsrenseanlegg i Norbykollen. Videre er Drammen kommune med i prosjekt «ren Drammensfjord».

Drammen kommune har fått inn prøvepunkter for Bokerøya avløpsrenseanlegg i resipientundersøkelser for Ytre Oslofjord i 2025. Rapporten er ikke klar enda, men forventes ferdig i juni 2026. For ordens skyld presiserer vi at det i nye tillatelser stilles krav om at resipientovervåkingsrapport leveres til Statsforvalteren innen 1. mars sammen med egenkontrollrapporteringen.

Annet

Drammen kommune er i prosess, sammen med nabokommunene Asker og Bærum, med å få på plass et nytt avløpsrenseanlegg med nitrogenrensing på Norbykollen i Drammen. Avløpsrenseanlegget forventes å stå ferdig i 2032.

Konklusjon

Drammen kommune har alvorlig avvik fra sekundærrensekravet ved Mjøndalen avløpsrenseanlegg. I tillegg har kommunen avvik fra rensekravet for fosfor i tillatelsen for avløpsrenseanlegget. Kommunen er i gang med å etablere sekundærrensetrinn ved Mjøndalen avløpsrenseanlegg, og prosjektet er planlagt utført i 2026.

Så lenge Mjøndalen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med forurensningsregelverket, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på forurensningsregelverket. Vi ser at det er tilknyttet nye abonnenter til Mjøndalen avløpsrenseanlegg i løpet av 2025, til tross for at vi har formidlet at dette er et brudd på forurensningsregelverket gjentatte ganger. Vi anser dette som et alvorlig avvik.

Drammen kommune har avvik fra forurensningsforskriften § 14-4 for Bokerøya avløpsrenseanlegg, da anlegget mangler gyldig tillatelse fra Statsforvalteren. Kommunen har sendt Statsforvalteren opplysninger i form av en søknad om tillatelse.

Rapporteringen for overløpsmengder på avløpsnett må kvalitetssikres bedre til neste år. Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapportene, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 300 kroner per egenkontrollrapport. For Drammen kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på innsendte egenkontrollrapporter. Dere må betale 5 300 kroner i gebyr for vår samlede saksbehandling av egenkontrollrapportene for avløpsnett og avløpsrenseanlegg for Solumstrand, 5 300 kroner i gebyr for vår samlede saksbehandling av egenkontrollrapportene for avløpsnett og avløpsrenseanlegg for Muusøya, 5 300 kroner i gebyr for vår samlede saksbehandling av egenkontrollrapportene for avløpsnett og avløpsrenseanlegg for Mjøndalen, og 5 300 kroner i gebyr for vår samlede saksbehandling av egenkontrollrapportene for avløpsnett og avløpsrenseanlegg for Bokerøya. Totalt gebyr vil derfor utgjøre 21 200 kroner.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Anette Strømme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Drammen kommune
Drammen kommune v/ Cecilie Holm
Drammen kommune v/kommunedirektør Trude Andresen

Postboks 7500 3008 DRAMMEN